

**Rekomendacja dla prof. dr hab. inż. arch. Agaty Zachariasz
jako kandydata na członka PAN**

Agata Zachariasz ukończyła kierunek architektura i urbanistyka, specjalizuje się w architekturze krajobrazu. Od 1988 r. zatrudniona w Zakładzie Architektury Krajobrazu WA PK. Doktorat uzyskała w 1998 r., habilitację w 2007, a tytuł profesora w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka w 2021.

Główne kierunki działalności naukowej realizowane przez A. Zachariasz koncentrują się, przed i po uzyskaniu habilitacji, na następujących zagadnieniach: architektura krajobrazu, historia, konserwacja i rewaloryzacja zabytkowych ogrodów i parków, terminologia sztuki ogrodowej i architektury krajobrazu oraz stylu i detalu. Kolejne zagadnienia, którymi się zajmuje to: kształtowanie terenów zieleni, systemy terenów zieleni miejskiej, krajobraz i tereny zieleni w urbanistyce i planowaniu przestrzennym, standardy projektowania; współczesne trendy w architekturze krajobrazu, pamięć, tożsamość i *genius loci* w odniesieniu do dzieł architektury krajobrazu. Mocno zarysowany jest też w jej pracach nurt dotyczący rozwoju specjalności architektura krajobrazu w Polsce i na świecie oraz kształcenie architektów krajobrazu.

Jest autorką i współautorką ponad 180 publikacji, naukowych i popularnonaukowych, w tym 20 książek. Są to głównie prace z zakresu architektury krajobrazu i historii sztuki ogrodowej, fachowej terminologii, terenów zieleni i ich projektowania oraz rozwoju specjalności architektura krajobrazu, szczególnie w Polsce. Samodzielnie jest autorką monografii naukowych: *Zieleń jako współczesny czynnik miastotwórczy ze szczególnym uwzględnieniem roli parków publicznych* (2006) oraz *Zielony Kraków „dla przyjemności i pożytku Szanownej Publiczności”* (2019). Jest współautorką 4-tomowego słownika: *Architektura krajobrazu i sztuka ogrodowa. Ilustrowany słownik angielsko-polski* (wraz z A.Böhmem) oraz m.in. podręcznika akademickiego *Projektowanie ogrodu. Zbiór zadań z projektowania zintegrowanego dla studentów architektury krajobrazu* (2015) nagrodzonego w 2016 przez MNiSW, czy książek *Studia nad architekturą i urbanistyką Polski międzywojennej*. t. 3, *Architektura, krajobraz i ludzie* (2017) i *Planty krakowskie* (2018).

Jest autorką i współautorką 155 prac niepublikowanych, a są to: projekty koncepcyjne i wykonawcze, prace studialne (m.in. studia historyczne, krajobrazowe, widokowe, wytyczne konserwatorskie) oraz ekspertyzy i opinie. Wykonuje prace badawcze i projektowe z dziedziny architektury krajobrazu dotyczące współczesnych i historycznych założeń ogrodowych i parkowych, terenów zieleni oraz studia krajobrazowe także w skali planowania przestrzennego. Część z nich zakończyła się wdrożeniem. Były wśród nich też prace kilkietapowe od ekspertyzy krajobrazowej po plan koordynacyjny, np. III Kampus UJ w Pychowicach.

Z ważniejszych prac jest autorką i współautorką prac studialnych i projektowych: m.in. ogrodów dworskich i pałacowych: w Słocinie k/Rzeszowa, Arkadii k/Łowicza, w Pleszowie i Bieżanowie w Krakowie, w Płazie; Wiśniowej, Dąbrowie i Kościelcu koło Chrzanowa, klasztornego w Mogile i Dominikanów w Krakowie; parków publicznych: Krakowskiego, Dębnickiego i Jagiellońskiego w Krakowie, w Będzinie na Górze Zamkowej, w Sanoku i salinarnego w Wieliczce, Parku Ludowego w Bytomiu; ogrodów królewskich: w Łobzowie, przy Zamku Królewskim w Warszawie i na Wawelu, ogrodów śródblokowych Krakowa, zieleni na Rynku Głównym w Krakowie i w Suchej Beskidzkiej, zieleni przy Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, zieleni osiedla Zagórze i Wzgórza Markowiec w Rumi. Część obiektów jest zrealizowana. Uczestniczyła w pracach zespołowych dotyczących studiów

krajobrazowych w skali urbanistycznej: m.in. *Studium architektoniczno-krajobrazowe możliwości podwyższenia obwałowań i bulwarów wiślanych w Krakowie*. Jest współautorką koncepcji kształtowania systemów terenów zieleni miejskiej: Krakowa (tzw. system parków rzecznych) oraz Sanoka. Brała także udział jako ekspert (z udziałem autorskim) w przygotowaniu opracowania *Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni w Krakowie na lata 2017–2030* (2015-2017) wdrażanego obecnie przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie. Dla wymienionych wyżej obiektów wykonywała też, oprócz projektów, studia historyczne, analizowała fazy rozwoju kompozycji i formułowała wytyczne projektowe i konserwatorskie. To stanowiło dobry punkt wyjścia do dalszych prowadzenia przekrojowych badań naukowych, do łączenia w wątki rozmaitych zagadnień, wyszukiwania podobieństw czy inspiracji, porównywania. Efektem, oprócz realizacji są też publikacje, m.in. monografia *Zielony Kraków...* (2019). Jest Redaktorem Teki Komisji Urbanistyki i Architektury Oddziału krakowskiego PAN.

Brała udział w kilkunastu zagranicznych wyjazdach studialnych, m.in. do Anglii, w celu uzupełnienia studiów w zakresie problematyki „ogrodów angielskich” (grant KBN), w 2 wyjazdach studialnych do Brazylii (grant KBN) gdzie w zespole zajmowała się badaniami nad Dziedzictwem architektonicznym polskiej emigracji w Brazylii, w 2 wyjazdach do Japonii związanych z japońsko-polskim projektem *Studia porównawcze ochrony i użytkowania historycznych miast Kyoto, Kanazawa, Kraków i Warszawa*.

Początkowo uczyła na kierunku Architektura i urbanistyka, a od 2001 na utworzonym w 2000 kierunku Architektura krajobrazu, gdzie prowadzi następujące przedmioty: *Projektowanie zintegrowane, Historię architektury i sztuki ogrodowej, Historię kształtowania przestrzeni i Planowanie przestrzenne i Projektowanie dyplomowe*. Uczy też na międzywydziałowym kierunku Gospodarka przestrzenna. Była promotorem 82 dyplomów magisterskich i 53 inżynierskich. Była również promotorem 91 prac końcowych na studiach podyplomowych na różnych uczelniach (PK i Uniwersytet Rolniczy w Krakowie). Wypromowała 7 doktorów.

Nabyte doświadczenie dydaktyczne stały się podstawą do uzyskania w 2013 r. przez Agatę Zachariasz funkcji eksperta Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA). W kadencji 2016-2020 i Kadencji 2020-2023 pełni funkcję przewodniczącej Unii Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunku Studiów Architektura Krajobrazu. Unia działa na mocy porozumienia środowiskowego zawartego w 2012 r. w Warszawie pomiędzy 11 uczelniami państwowymi. Na forum Unii dyskutowane są zagadnienia kształcenia i profil nauczania architektów krajobrazu oraz czynione starania dotyczące umacniania pozycji zawodowej architektów krajobrazu. Podobnymi zagadnieniami zajmuje się też jako członek Stowarzyszenia Polskich Architektów Krajobrazu (członek Zarządu Głównego) i Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu.

W okresie 2005-2012 dwukrotnie pełniła funkcję prodziekana ds. studenckich na WA PK, a od 2010 do 2015 była koordynatorem ds. rozwoju potencjału dydaktycznego WA – kierunek: Architektura krajobrazu w projekcie „Politechnika XXI wieku”, Kapitał Ludzki (współfin. przez UE). Od 2013 była dyrektorem Instytutu Architektury Krajobrazu i kierownikiem Zakładu Kompozycji i Planowania Krajobrazu, od 2020 pełni funkcję kierownika Katedry Architektury Krajobrazu na Wydziale Architektury.